

Samen maken we

Musselkanaal levendig!

Samen maken we Musselkanaal levendig!

Inleiding

Musselkanaal 'een zelfstandig dorp met een (regionale) verzorgingsfunctie' is de titel van de dorpsvisie die loopt tot 2020. Omdat die visieperiode is afgelopen, zijn verschillende in het dorp werkzame partijen aan de slag gegaan om na te denken over een nieuw toekomstperspectief voor Musselkanaal[1] in 2030.

Dorpsoverleg

In het dorpsoverleg van Musselkanaal komen professionele- en vrijwilligersorganisaties sinds 2012 twee keer per jaar bij elkaar om samen de resultaten van de eerdere visie met elkaar te bespreken. In dit overleg is in 2019 nagedacht over belangrijke thema's voor de toekomst van Musselkanaal. Deze thema's zijn met elkaar besproken en in verschillende koppels nader uitgewerkt. Vervolgens is deze uitwerking aan elkaar gesmeed tot één visie voor het dorp Musselkanaal.

De nieuwe visie gaat over Musselkanaal in het algemeen. Allerlei ontwikkelingen en vraagstukken in het dorp waarover de gemeente algemeen beleid heeft gemaakt, komen in de visie niet letterlijk aan bod. Dit beleid geldt immers voor de gehele gemeente, en dus ook voor Musselkanaal. In de diverse sessies met de partijen en bewoners zijn sommige van deze thema's wel besproken, en in sommige gevallen komen deze thema's terug in de uitwerking van deze visie.

Er is de laatste jaren veel in het dorp gebeurd, zowel fysiek, economisch als sociaal. Deze visie gaat er vooral over hoe we alles wat er in Musselkanaal is opgebouwd de komende jaren gaan bestendigen. Bewoners, organisaties én de ondernemers werken samen om het dorp 'levendig' te houden.

Levendig Musselkanaal

Onder de vlag van 'Levendig Musselkanaal' is de integrale gebiedsontwikkeling in 2017 gestart in Musselkanaal door Dorpsbelangen, Ondernemersvereniging, Lefier en gemeente. Partijen werken samen aan vier pijlers in het dorp: wonen, economie, collectieve ruimten en sociaal. Formeel loopt deze ontwikkeling in 2021 ten einde en deze nieuwe dorpsvisie dient als kapstok om de ingezette lijnen in het dorp voort te zetten.

Brand

Vanwege een grote brand in 2018 in het centrum van het dorp, is een aparte Centrumvisie ontwikkeld. Alles aangaande het centrum en de bedrijvigheid die dit met zich meebrengt staan hierin beschreven.

Verbinding

Het *Stadskanaal* - en ook de Semslinie - vormen de ruggengraat van lintdorp Musselkanaal. Dit verbindt alle bewoners van het dorp op een fysieke wijze met elkaar. Deze visie staat voor de versteviging van de sociale samenhang tussen de bewoners.

[1] Het betreft hier het gedeelte vanaf de Exloërweg tot de gemeentegrens

Samen maken we Musselkanaal levendig!

Iedereen doet mee!

In Musselkanaal doet iedereen naar eigen vermogen mee! Alle bewoners dragen bij waar zij kunnen en zijn van waarde voor het dorpsleven. Organisaties zijn zich bewust van de aanwezigheid van kwetsbare bewoners in het dorp, en houden rekening met hun specifieke behoeften en mogelijkheden. Samen participeren, draagt zo bij aan een inclusieve samenleving, waar een ieder tot zijn of haar recht komt.

Integratie van Musselkanaalsters met verschillende achtergronden werkt twee kanten op: nieuwe bewoners doen hun best te integreren in het dorp, en mensen die al jaren in Musselkanaal wonen, spannen zich in de nieuwkomers of kwetsbare bewoners erbij te betrekken.

Ook ouderen doen in Musselkanaal volop mee! Zij hebben vaak hun leven lang bijgedragen aan de sociale structuur in het dorp. Voorzieningen die als leun en steun dienen, werken goed met elkaar samen zodat ouderen zoveel mogelijk zelfstandig thuis wonen. Organisaties werkzaam in welzijn, wonen en zorg werken met elkaar samen.

De sociale structuur (vrijwilligers, mantelzorgers, burenhulp) in Musselkanaal is erop gericht dat zoveel mogelijk mensen blijvend meekomen in de samenleving. In de basis zijn bewoners zelfredzaam, met de nodige ondersteuning in de nabijheid.

De bewoners van Musselkanaal dragen bij aan leefbare wijken en zijn zich bewust van hun rol als deelnemers aan het sociale netwerk. Het omvangrijke verenigingsleven krijgt zo nodig ondersteuning vanuit professionele organisaties. De sociale structuur blijft intact omdat enthousiaste vrijwilligers uitnodigend zijn richting hun omgeving en zorgen voor aanvulling met nieuwe, waar mogelijk jonge, deelnemers.

Elkaar weten te vinden

Organisaties die in Musselkanaal werken, weten elkaar te vinden en weten wat ze aan elkaar hebben. Professionals en vrijwilligers koppelen zoveel mogelijk kennis en kunde aan elkaar, om tot een optimale samenleving voor de Musselkanaalsters te komen.

Verschillende partijen werken waar mogelijk samen onder één dak als het gaat om de maatschappelijke ontwikkeling van Musselkanaal. Daarnaast weet de bewoner van Musselkanaal zijn weg in de lokale samenleving te vinden. Bij ondersteunings- of hulpvragen weet de bewoner, met eventuele doorverwijzing naar andere partijen, waar hij terecht kan. Het activiteitenaanbod is afgestemd op de vraag in het dorp en is erop gericht zoveel mogelijk verschillende bewoners(groepen) te bereiken.

Ontmoeten

In 2030 is er in Musselkanaal een fysieke en digitale plek waar iedereen op een laagdrempelige manier binnenloopt, elkaar ontmoet en kennis en kunde met elkaar deelt. Dit geldt voor bewoners én voor (professionele) organisaties. Zo kunnen bewoners en professionals contact leggen met het formele en informele netwerk (o.a. verenigingen en kerken) van Musselkanaal.

De ontmoetingsplek is een broedplaats van ideeën en initiatieven vanuit het dorp. Iedereen zet zich in voor het dorp of voor het welbevinden van de ander of zichzelf en denkt vanuit kansen en mogelijkheden. Het sociaal ondernemen ontwikkelt zich en is inmiddels gewoongoed geworden. Het dorp praat en beslist niet alleen mee over de ontwikkelingen maar neemt daarnaast ook zelf de regie. Musselkanaal ontwikkelt zich in samenhang tussen bewoners en partijen op verschillende vlakken.

Ervaring heeft geleerd dat het in Musselkanaal werkt om 'het' te laten zien, voordat bewoners zelf tot actie overgaan. De collectieve ruimten in de Florawijk zijn het vliegwiel geweest tijdens de periode van de integrale gebiedsontwikkeling. Dat heeft ertoe geleid dat er steeds meer mensen actief zijn. Bewoners zijn op een positieve manier uit hun sociaal isolement gehaald. Bewoners helpen elkaar en zorgen voor de leefbaarheid van het dorp en weten het dorp ook voor de toekomst te ontwikkelen.

Gebruik van het Willem Diemerplein
Het centrum van Musselkanaal is een uniek gedeelte in de lintbebouwing langs het *Stadskanaal*. Hier komen alle centrumfuncties die de leefbaarheid van het dorp bepalen compact samen. Het Willem Diemerplein is dagelijks levendig door de activiteiten, voor én door jong en oud georganiseerd, en door de spontane ontmoetingen die er plaats vinden. Het 'klimaat' op het plein is aantrekkelijk: ondernemers willen zich daarom in het centrum van Musselkanaal en aan het plein vestigen.

Economie, toerisme en onderwijs
Het aanbod van bedrijvigheid en werkgelegenheid is van vitaal belang voor het bieden van een leefbare woonomgeving in Musselkanaal. Bedrijventerreinen zoals 'Open Einde' sluiten zoveel mogelijk aan bij de lokale Musselkanaalster samenleving. De spreiding van bedrijven over Musselkanaal is gelijk verdeeld en het gevraagde werk sluit aan bij de capaciteiten die de bewoners te bieden hebben. Alle bedrijfspercelen en -panden zijn zoveel mogelijk in gebruik. Startups krijgen de ruimte om te groeien en te ontwikkelen. Deze nieuwe vormen van bedrijvigheid hebben een positieve uitwerking op de economische ontwikkeling van en werkgelegenheid in Musselkanaal. Door deze positieve uitwerking straalt Musselkanaal uit dat het ook in de regio een speler van belang is. De ondernemersvereniging in Musselkanaal is een belangrijke aanjager van de plaatselijke economie.

Musselkanaal heeft een gevarieerd aanbod in het basisonderwijs. Na de basisschool zijn de jongeren aangewezen op het voorgezet onderwijs buiten het dorp. Onderwijs, ondernemers en gemeente werken samen om jongeren klaar te stomen voor hun werkzame leven én om werkzoekenden uit alle groepen in de samenleving goede opleidingskansen te bieden.

De samenwerking tussen het regionale onderwijs en bedrijven draagt bij aan de economische ontwikkeling van Musselkanaal en zorgt ervoor dat mensen lokaal aansluiting hebben tussen werk en scholing.

Het woonklimaat blijft aantrekkelijk en bewoners hebben voldoende recreatie- en sport mogelijkheden mede door de komst van de wandel- en fietsnetwerken en -routes én de uitgebreide openlucht sportactiviteiten. Ook de landschappelijke verbindingszones tussen

Westerwolde en de Hondsrug (met name Mussel Aa en Ruiten Aa Valtherdiep) zijn door actieve inbreng verder ontwikkeld.

Het spoordok en het *Stadskanaal* zijn in 2030 een ware trekpleister voor (vaar)toeristen en worden vooral in het zomerseizoen druk bezocht en goed gewaardeerd onder andere door de goede kwaliteit-prijs verhouding van de voorzieningen. Daarnaast is er de mogelijkheid om vanuit Musselkanaal het veenkoloniaal gebied en Westerwolde te ontdekken.

Bereikbaarheid, verkeer en openbaar vervoer
De bereikbaarheid van Musselkanaal heeft een positieve invloed op de werkgelegenheid. In 2030 is Musselkanaal met openbaar vervoer goed bereikbaar, en is de kwaliteit van het openbaar wegennetwerk goed. Waar nodig wordt intensief samengewerkt met provinciale en landelijke partners. Bestemmingen met betrekking tot zorg en onderwijs zijn goed bediend. Naast het gebruik van openbaar vervoer maakt Musselkanaal gebruik van nieuwe vormen van gezamenlijk en duurzaam vervoer.

Alle bewoners nemen veilig en overzichtelijk deel aan het verkeer. Om veiligheid én aantrekkelijkheid van de openbare ruimte te stimuleren, worden preventieve maatregelen genomen ten behoeve van de verkeersveiligheid. Daarnaast spreken bewoners elkaar aan op het gedrag in het verkeer en de gevolgen daarvan.

Wonen
De woningvoorraad (zowel koop- als huurwoningen) in Musselkanaal is aantrekkelijk en voldoet aan de vraag vanuit het dorp. De bestaande woningvoorraad is met forse ingrepen waar mogelijk verduurzaamd en kwalitatief verbeterd. Bij nieuwbouwwoningen, die zoveel mogelijk energieneutraal worden gebouwd, is ruimte voor vernieuwende vormen van bouwen. De energietransitie is samen met de bewoners volop in gang gezet, waarbij specifieke aandacht is voor minder draagkrachtige bewoners. Het woon- en leefklimaat draagt op een positieve manier bij aan de beeldvorming van Musselkanaal. Het dorp biedt perspectief om als vestigingsplaats van jong en oud te dienen. Wonen, werken en recreëren zijn in en rondom Musselkanaal mogelijk.
Ook als werken op grotere afstand plaatsvindt, is Musselkanaal een prettige plek om te wonen. De digitale bereikbaarheid van het dorp is goed, en (thuis)werken op afstand is mogelijk door de komst van onder andere glasvezelnetwerken.

Zorg
De zorgstructuur in Musselkanaal is ook in 2030 ruimschoots op orde. Dat betekent dat voor verschillende groepen inwoners dagbesteding, ondersteuning en thuiszorg op lokaal niveau beschikbaar is. Onder andere ziekenhuis- en huisartsenzorg zijn op acceptabele afstand voor alle inwoners te bereiken. De inwoners van Musselkanaal maken volop gebruik van digitale zorgmogelijkheden.

Projectenagenda

Nu de visie gereed is, gaat het echte werk beginnen! Daarom alvast een doorkijkje naar voorbeelden van een aantal uit te werken acties:

- In beeld brengen wat organisaties aanbieden;
- Realiseren van communicatiemomenten tussen organisaties;
- Realiseren van een ontmoetingsplek;
- Opzetten van een dorpskrant en/of nieuwsbrief, met bewonersredactie;
- Opzetten van activiteiten- en evenementencommissie W. Diemerplein;
- Verbinden van bedrijven en onderwijs;
- Organiseren van een kennisuitwisselingsmoment;
- Betrekken van bewoners bij verkeersveilige maatregelen en gedragsaanpassing;
- Onderzoeken van duurzame vormen van vervoer.

In het dorpsoverleg vertalen we de visie naar een concrete projectenagenda. In de projectenagenda staan welke acties/projecten we wanneer gaan doen. Verschillende organisaties kunnen projecteigenaar zijn. Vervolgens bespreken we de voortgang in de periodieke dorpsoverleggen en stellen we zo nodig de inhoud bij.

